

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan ehdotusvaihe, kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen

Maakuntahallitus 16.09.2024 § 110
193/15.01.00/2023

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Marko Tanttu, 040 628 2788, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus asettaa Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennuslain (65 §) ja -asetuksen (12 §) mukaisesti julkisesti nähtäville ajalle 23.9.-25.10.2024.

Maakuntahallitus valtuuttaa maakuntaliiton viraston tekemään tarpeelliset tarkastukset ja tekniset korjaukset maakuntakaava-aineistoon ennen nähtäville asettamista.

Tämä asia tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin, että Marko Tanttu esitteli asiaa.

Merkittiin, että tämä asia tarkastettiin kokouksessa.

Selostus

Viranomaislausunnoilla ollutta Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan ehdotusta on korjattu ja täydennetty viranomaisten lausuntojen ja maakuntahallituksen niihin hyväksymien vastineiden sekä toisessa viranomaisneuvottelussa sovitun mukaisesti. Keskeisin muutos on yleismääräyksen täydentäminen. Lisäksi kaavaselostukseen on täsmennetty yleismääräyksen perusteita ja ohjausvaikutusta.

Maankäyttö- ja rakennuslain (65 §) ja -asetuksen (12 §) mukaan kaavaehdotus on asetettava julkisesti nähtäville ja kuntien jäsenille ja osallisille on varattava mahdollisuus esittää mielipiteensä (muistutus) kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville ajalle 23.9-25.10.2024. Kaava-aineisto koostuu oikeusvaikutteisesta kaavakartasta, jossa on esitetty kaavamerkinnot ja kaavamääräykset sekä voimassa olevista maakuntakaavoista kumottavat merkinnät ja määräykset. Kaavakarttaa täydentää kaavaselostus, jossa kuvataan kaavaratkaisun perusteet ja vaikutukset. Kaavaselostus ei ole osa oikeusvaikutteista kaavaa.

Kaavakartta ja kaavaselostus ovat asialistan liitteinä. Lisäksi liitteenä ovat toisen viranomaisneuvottelun muistio ja päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Kaavaratkaisun tueksi laaditut selvitykset löytyvät maakuntaliiton nettisivulta www.esavo.fi/vaihekaava4.

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Marko Tanttu, 040 628 2788, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus

- 1) antaa liitteen mukaiset vastineet Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta saatuihin viranomaislausuntoihin.
- 2) valtuuttaa maakuntaliiton tekemään vastineiden mukaiset korjaukset kaava-aineistoon sekä tekemään mahdollisia teknisiä korjauksia kaavaehdotukseen ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin, että Sanna Poutamo esitteli asiaa ja poistui sen jälkeen kokouksesta.

Selostus

Maakuntahallitus pyysi viranomaisten lausunnot Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta ajalla 27.5-30.6.2024. Lausuntoja saapui määräaikana 29 kappaletta. Maakuntaliiton virasto on laatinut lausuntoihin vastineet. Lausuntojen ja vastineiden perusteella kaavaehdotukseen ei ole tarvetta tehdä merkittäviä muutoksia. Merkittävin muutos on yleismääräykseen tehtävä lisäys tutkajärjestelmien (ml. Ilmatieteenlaitoksen säätutkat) huomioon ottamisesta osana yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Kaava-aineistoon tehdyt korjaukset ja korjattu kaava-aineisto esitellään kokouksessa. Lausuntojen ja vastineiden yhteenveto on esitetty liitteessä.

Lausuntoja ja vastineita käsitellään maakuntakaavan toisessa viranomaisneuvottelussa 20.8.2024 ja maakuntakaavan seurantaryhmässä 22.8.2024. Neuvottelujen jälkeen kaavaehdotus voidaan asettaa maankäyttö ja rakennuslain (65 §) ja -asetuksen (12 §) mukaisesti julkisesti nähtäville (30 päivää), jos neuvotteluissa ei ilmene uusia muutostarpeita kaavaehdotukseen. Mikäli neuvotteluissa tulee esille seikkoja, jotka edellyttäisivät muutoksia liitteen mukaisiin vastineisiin tai kaavamerkintöihin ja määräyksiin, tuodaan asia maakuntahallitukselle uudelleen päätettäväksi ennen nähtäville asettamista.

Tavoitteena on, että kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville syyskuussa 2024. Maakuntaliitto tiedottaa ja kuuluttaa nähtävillä olosta erikseen. Maakuntahallitus käsittelee ehdotuksesta saadun palautteen ja maakuntaliiton vastineet palautteeseen marraskuussa sekä samalla hyväksyy kaavaehdotuksen maakuntavaltuuston käsiteltäväksi.

Maakuntahallitus 20.05.2024 § 63

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Marko Tanttu, 040 628 2788, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus

- 1) pyytää Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta lausunnot maankäyttö- ja rakennusasetuksen (13 §) mukaisesti ajalla 27.5-30.6.2024.

- 2) hyväksyy päivitetyn Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS)
- 3) merkitsee tiedokseen täydennykset kaavan selvitysaineistoon
- 4) valtuuttaa maakuntaliiton viraston tekemään tarpeelliset tarkistukset ja tekniset korjaukset maakuntakaava-aineistoon ennen lausuntokierrosta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Aluesuunnittelupäällikkö Marko Tanttu esitteli asiaa ja poistui sen jälkeen kokouksesta.

Selostus

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 13 §) mukaan kaavaehdotuksesta on ennen nähtäville asettamista pyydetty lausunto 1) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, 2) niiltä kunnilta, joita asia koskee, 3) kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitolta, 4) tarpeen mukaan muilta maakuntakaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä ja 5) niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee. Kaavaehdotusta koskevien lausuntojen tulee olla käytettävissä viranomaisneuvottelussa, joka järjestetään ennen kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville asettamista (MRA 11 §).

Maakuntahallitus on hyväksynyt (19.02.2024 § 21) vastineet luonnoksesta saatuun palautteeseen ja luonnokseen on tehty ehdotuksen valmistelun yhteydessä vastineiden mukaiset muutokset:

- Yleismääräystä on täsmennetty
- Makkolan tuulivoimaloiden alueen rajausta on tarkistettu
- Vaikutustenarviointia täsmennetty

Kaava-aineistoon on tehty myös muita tarkennuksia; Häppälänmäen rajausta on tarkennettu, aluekohtaisia suunnittelumääräyksiä ja kaavaselostusta on täydennetty. Ehdotusvaiheessa on kaavaratkaisun tueksi maakuntaliiton toimesta tai toimeksiannosta laadittu seuraavat selvitykset:

- Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava vaikutusten arviointi
- Etelä-Savon 4.vaihemaakuntakaavan potentiaalisten tuulivoimala-alueiden Natura-tarveharkinta
- Etelä-Savon potentiaalisten tuulivoimatuotantoalueiden maisemavaikutusten arviointi – täydennysselvitys 2024
-

Lisäksi ehdotuksen laadinnassa on hyödynnetty Sarvikankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin sekä yleiskaavan selvityksiä.

Maakuntakaavaehdotus sisältää seuraavat asiakirjat:

- Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava kaavakartta, kaavamerkinnot- ja määräykset
- Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava kaavaselostus

Myös 4. vaihemaakuntakaavan Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) on tehty muutoksia, OAS:sta saadun palautteen ja maakuntahallituksen siihen hyväksymien vastineiden perusteella (16.10.2023 § 128). Lisäksi maakuntakaavan aikataulua on täsmennetty.

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan ehdotus esitellään kokouksessa. Kaava-aineistoon on mahdollista tutustua Etelä-Savon maakuntaliiton sivuilla www.esavo.fi/vaihekaava4 Lausuntokierroksen jälkeen maakuntahallitus käsittelee lausunnot ja maakuntaliiton niihin laatimat vastineet, joiden perusteella kaavaehdotusta korjataan. Maakuntahallitus käsittelee korjatun kaavaehdotuksen ja kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville syksyllä 2024.

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Marko Tantt, 040 628 2788, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus hyväksyy liitteen mukaiset vastineet Etelä-Savon 4. vaihemaakuntaavan luonnoksesta ja valmisteluaineistosta saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto ja kaavaluonnos olivat lausunnoilla ja nähtävillä maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n ja -asetuksen 30 §:n mukaisesti 6.11.2023-5.1.2024. Lausunnot pyydettiin viranomaisilta, kunnilta ja organisaatioilta, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Kaava-aineiston nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta jättää mielipide kaavaluonnoksesta ja valmisteluaineistosta kuulutettiin lehti-ilmoituksin Länsi-Savossa, Itä-Savossa ja Pieksämäen lehdessä sekä Kangasniemen kunnallislehdessä. Lisäksi nähtävillä olosta tiedotettiin maakuntaliiton ja kuntien ilmoitustauluilla sekä Etelä-Savon maakuntaliiton kotisivulla osoitteessa <https://www.esavo.fi>.

Kaavaluonnokseen ja sitä koskevaan aineistoon oli mahdollista tutustua Etelä-Savon maakuntaliiton virastossa, Etelä-Savon kaupunkien ja kuntien virastoissa niiden aukioloaikana sekä Etelä-Savon maakuntaliiton verkkosivuilla: <https://www.esavo.fi/vaihekaava4>.

Nähtävillä oloaikana saatiin 41 lausuntoa ja 35 muistutusta, joissa oli yhteensä lähes 160 allekirjoittajaa. Lisäksi Kangasniemen kunta toimitti saamansa *Ei tuulivoimaa Kangasniemelle* -adressin maakuntaliitolle käsiteltäväksi 4. vaihemaakuntakaavan yhteydessä. Kangasniemen kunta oli tarkastanut adressin allekirjoittajat ja tarkastuksen mukaan adressilla on 1 157 allekirjoittajaa. Adressi on liitetty osaksi kaavaluonnoksesta saatua palautetta.

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan valmisteluaineistosta ja kaavaluonnoksesta saadut lausunnot ja mielipiteet sekä maakuntaliiton laatimat vastineet on koottu yhteenvedoksi asiakirjaan, joka on esityslistan liitteenä. Yhteenvedossa lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötietolain nojalla salattavat tiedot sekä salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen.

Maakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA § 13) mukaiseen ehdotusvaiheen viranomaiskuulemiseen touko-kesäkuussa 2024 ja julkiseen ehdotusvaiheen kuulemiseen syksyllä 2024. Tavoitteena on saada Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn marraskuussa 2024.

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus

- 1) hyväksyy vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin
- 2) valtuuttaa maakuntaliiton viraston tekemään vastineiden mukaiset korjaukset osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan
- 3) käsittelee maakuntakaavaluonnoksen ja asettaa luonnoksen nähtäville sekä pyytää siitä lausunnot
- 4) valtuuttaa maakuntaliiton toimiston tekemään mahdollisia teknisiä korjauksia kaava-asiakirjoihin ennen nähtäville asettamista.

Päätös

Keskustelun kuluessa Tuukka Suomalainen esitti Kirsi Olkkosen kannattamana lisäyksen päätösehdotukseen:

"Koko maakuntakaava-aluetta koskevaan yleismääräykseen lisätään, että tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset elinkeinoihin, maa- ja metsätalous mukaan lukien.

Tuulivoimaloiden alue – kaavamääräykseen lisätään että sähköverkkoon liittymisessä on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä ja, että tuulivoima-alueiden liittämisessä pyritään käyttämään yhteisiä johtokäytäviä. Lisäksi, sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa luontovaikutusten sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin."

Maakuntahallitus hyväksyi täydennetyn päätösehdotuksen yksimielisesti.

Marko Tantu esitteli asiaa ja poistui sen jälkeen kokouksesta klo 10.50.

Jarno Strengell oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.48-10.23.

Jaana Strandman saapui kokoukseen klo 10.38.

Selostus

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 30.8.–29.9.2023. Lausunnot pyydettiin viranomaisilta, kunnilta ja organisaatioilta, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta jättää mielipide suunnitelmasta tiedotettiin lehti-ilmoituksin Länsi-Savossa, Itä-Savossa ja Pieksämäen lehdessä. Lisäksi lakisääteisistä menettelyistä tiedotettiin maakuntaliiton ja kuntien ilmoitustauluilla sekä Etelä-Savon maakuntaliiton kotisivulla osoitteessa <https://www.esavo.fi>.

Nähtävillä oloaikana saatiin 33 lausuntoa ja 22 muistutusta, joista osassa oli useampi allekirjoittaja. Lisäksi palautteeseen lukeutuu yksi adressi, jossa oli 47 allekirjoittajaa. Liitteenä on yhteenveto saadusta palautteesta ja ehdotus annettavaksi vastineeksi. Saadun palautteen ja siihen annettujen vastineiden perusteella osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on tehtävä korjauksia. Yhteenveto saadusta palautteesta ja vastineista on liitteenä. Saatu palaute on kokonaisuudessaan esillä maakuntahallituksen kokouksessa.

4. vaihemaakuntakaavan luonnos on valmistunut ja se voidaan asettaa nähtäville. Vaihemaakuntaavassa osoitetaan seudullisesti merkittävät tuulivoimaloiden alueet ja

voimajohtokäytä. Seudullisesti merkittäväksi tuulivoimatuotannon rajaksi esitetään seitsemän (7) tuulivoimalan muodostamaa kokonaisuutta. Kaavaluonnoksessa on esitetty myös koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys, jolla ohjataan kaikkea teollisen mittakaavan tuulivoimatuotannon suunnittelua. Kaava-aineisto (liitteenä) koostuu valmistelu- ja luonnosvaiheessa kaavaselostuksesta ja merkinnät- ja määräykset asiakirjasta, jonka yhteyteen on liitetty ote maakuntakaavakartasta.

Kaavaluonnoksesta laaditaan kaavaehdotus luonnoksesta saadun palalutteen perusteella. Suunnitellun aikataulun mukaan kaavaehdotus valmistuu vuoden 2024 alkupuolella.

Maakuntahallitus 21.08.2023 § 98

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Jenni Oksanen, p. 040 628 2788, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus päättää:

1. käynnistää Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan laadinnan ja kuuluttaa kaavan vireilletulosta
2. hyväksyä Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteen mukaisena ja asettaa sen julkisesti nähtäville
3. pyytää lausunnot viranomaisilta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
4. valtuuttaa maakuntaliiton toimiston tekemään asiakirjaan mahdollisia teknisiä korjauksia
5. että vireillä olevan 3. vaihemaakuntakaavan seurantaryhmä toimii myös 4. vaihemaakuntakaavan seurantaryhmänä täydennettynä Fingridin edustajalla.

Maakuntahallitus nimeää samalla molempiin seurantaryhmiin keskuudestaan uuden edustajan Oskari Valtolan tilalle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus nimesi 3. ja 4. vaihemaakuntakaavan seurantaryhmiin keskuudestaan edustajaksi Oskari Valtolan tilalle Nina Rasolan.

Nina Rasola poistui kokouksesta kokousasian käsittelyn aikana klo 11.35.

Selostus

Etelä-Savossa on voimassa kolme maakuntakaavaa ja vireillä 3. vaihemaakuntakaava. Voimassa olevista maakuntakaavoista vanhin on Etelä-Savon maakuntakaava (2010). Se on laadittu koko Etelä-Savon alueelle ja siinä käsitellään kaikkia aluevaraustyyppisiä. Vanhat seutukaavat on tuolloin kumottu muilta osin paitsi ohjeellisen oikoratavarauksen osalta välillä Lahti-Heinola-Mikkeli. Tuulivoimaa käsittelevä Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavassa (2016) on osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet. Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavassa (2016) voimassa olevia maakuntakaavoja on päivitetty kaikkien maankäyttömuotojen osalta.

Maakuntahallitus teki 20.9.2021 päätöksen käynnistää maakuntakaavan laadinta (141 §). Maakuntahallitus hyväksyi päätöksellään (22.8.2022 §114) Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman, asetti sen julkisesti nähtäville ja kuulutti samalla kaavan vireilletulosta sekä pyysi lausunnot viranomaisilta. 3. Vaihekaavassa käsitellään myös tuulivoimaa, mutta koska kaava käsittää myös muita

teemoja, joiden osalta selvitykset ovat kesken ja koska vihreän siirtymän investoinnit ovat kiihtyneet, on tullut tarve laatia tuulivoiman osalta kaava nopeammin.

Myös maakuntaliiton resurssit kaavan laatimisen suhteen on huomioitava suhteessa laadittavaan kaavakokonaisuuteen ja siksi on päädytty irrottamaan tuulivoima omaksi vaihekaavakseen.

Nyt laadittava 4. vaihemaakuntakaava käsittelee siis ainoastaan tuulivoimaa ja sitä varten tarvittavia voimajohtoja. Vaihemaakuntakaavan tavoite on osoittaa uusia teollisen kokoluokan tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita yksityiskohtaisemman suunnittelun pohjaksi.

Maakuntaliitto sai Ympäristöministeriöltä avustusta tuulivoiman rakentamiseen ja hyväksyttävyyden parantamiseen vuonna 2021. Hanke kesti vuoden 2022 loppuun ja hankkeessa selvitettiin potentiaalisia tuulivoima-alueita ja arvioitiin näiden vaikutuksia maisemaan, linnustoon ja aluetalouteen. Laaditut selvitykset toimivat kaavan pohjaineistona.